

ChristenUnie

Programma 2011-2015

DUIDELIJK ZEEUWS

Provinciale Staten Zeeland

Inleiding

Afgelopen jaren heeft de ChristenUnie in de provinciale staten deel uit gemaakt van het College. Een periode waarin veel is bereikt, de Waterschappen zijn gefuseerd, er zijn belangrijke stappen genomen om de Delta veiliger te maken en ook aan de natuur is hard gewerkt. Maar we staan aan het begin van een nieuwe periode voor hele nieuwe uitdagingen. De tijd dat er voldoende geld was om (soms) luxe wensen te realiseren, is definitief voorbij. Hoe het verder moet vraagt om een duidelijke toekomstvisie.

De ChristenUnie kiest de komende periode voor een duidelijk Zeeuws beleid. Dat wil zeggen, versterken waar Zeeland goed in is. Daarbij zullen we als regionale en provinciale overheid de krachten moeten bundelen. Om Zeeland veilig te houden, de kwaliteiten van Zeeland verder te benutten, en het voor de Zeeuwen betaalbaar te houden.

Als ChristenUnie politici willen we leven in afhankelijkheid van God. We zijn geen partij die hangt naar macht, of populistische politiek wil bedrijven. We zijn een partij die de samenleving wil dienen in navolging van Jezus Christus. Dat betekent dat opkomen voor het zwakke, bescherming van geestelijke en politieke vrijheid, eerbied voor het leven en de zorg voor deze aarde voor ons kernwaarden zijn.

De ChristenUnie wil een provinciale overheid die betrokken is bij de samenleving. We willen dan ook meer doen dan investeren in stenen. Juist in een dunbevolkte Provincie als Zeeland is het sociale terrein een onderdeel waar de inzet van de Provincie niet mag ontbreken.

We zijn echter wel realistisch. De komende tijd zullen we heel kritisch moeten kijken naar de taken van de Provincie. Voor de ChristenUnie zal het antwoord op de vraag: "Wat mist de burger als deze voorziening er niet meer is?" steeds een belangrijkere rol spelen.

We gaan die uitdaging graag aan, omdat we geloven in Zeeland. U ook?

Arjan Beekman
lijsttrekker ChristenUnie Zeeland

De samenleving wordt gevormd door de burgers zelf. Zij nemen zelf verantwoordelijkheden, gaan verplichtingen aan en maken de samenleving leefbaar. De overheid heeft daarin een dienende en richting gevende taak. Geluiden en opvattingen uit de samenleving moeten worden vertaald in beleid en regelgeving. Bij het maken van die vertaalslag laat de ChristenUnie zich leiden door Gods woord beschreven in de bijbel. Het is belangrijk dat de overheid het recht handhaaft. Daarnaast heeft zij de taak om op te komen voor datgene wat kwetsbaar is en geen stem heeft.

Naast rechten zijn er echter ook plichten voor burgers. De overheid ziet toe dat die plichten ook worden vervuld. De ChristenUnie is daarom tegen gedogen in het algemeen.

De ChristenUnie is een voorstander van een goede samenwerking met het Waterschap. Een kerntakenstudie van zowel Provincie als Waterschap zal moeten leiden tot aantoonbare voordelen op het gebied van beheer en onderhoud van dijken wegen en water. Over de kosten daarvan dienen met het rijk goede afspraken te worden gemaakt.

Het Provinciaal bestuur zal zich meer op haar kerntaken moeten richten.

De Provincie Zeeland heeft een belangrijke taak als gebiedsregisseur. Bij een integrale ontwikkelingsvisie op de regio legt de Provincie verbanden tussen het ruimtelijk-economische en sociaal-culturele domein. Daarnaast heeft de Provincie een belangrijke taak in het signaleren en agenderen van maatschappelijke vraagstukken, zonder daarbij de rol van de Gemeente als uitvoerder over te nemen.

Een goede communicatie, indien noodzakelijk met behulp van nieuwe communicatiemiddelen is een voorwaarde voor een goed functioneren van de Provincie. Toch is goede communicatie en dienstverlening ook een zaak van houding. Ook daar moet in het personeelsbeleid nadrukkelijk op gestuurd worden .

De Provincie zorgt ervoor dat regio en Gemeenten steeds de samenwerking opzoeken en elkaar niet beconcurreren. Het Provinciebestuur heeft dit reeds benadrukt door middel van de vaststelling van de “Zeeuwse strategische agenda “ en het “position paper” wat bij de laatste kabinetsformatie een rol heeft gespeeld. In deze stukken wordt vooral gepleit voor een grote onderlinge samenwerking tussen de Zeeuwse overheden onderling . Dit wordt met name benadrukt door het creëren van een gemeenschappelijk streven waar het gaat over bedrijfsvestigingen, goede infrastructuur, veiligheid, een hoogwaardige gezondheidszorg en behoud van zelfstandige overheidsdiensten in Zeeland. Het behoud van een eigen Zeeuwse rechtbank, maar ook het aantrekken van nieuwe landelijke rijksdiensten zoals bijvoorbeeld een landelijke meldkamer voor hulpdiensten zijn zaken waar de Provincie aan moet werken.

De Christenunie onderschrijft deze Strategische agenda juist ook waar het gaat over gemeenschappelijke ontwikkelingen die voor de Provincie een breed belang dienen en die zonder onderlinge concurrentie tussen Gemeenten en lokale belangen tot stand moeten komen.

Met name ontwikkelingen zoals; infrastructuur, bedrijventerreinen, woningbouw en gezondheidszorg zijn lokale belangen overstijgend en van groot provinciaal belang.

Bij voorstellen voor gemeentelijke herindelingen is draagvlak van onderop bij Gemeenten het uitgangspunt. De Provincie moet meer initiatief nemen (gebruik makend van provinciale bevoegdheden) bij (aantoonbaar noodzakelijke) herindelingen.

Als er een aantoonbare noodzaak is tot herindeling omdat anders het voorzieningenniveau en de betaalbaarheid onder druk komen te staan gaat dit boven draagvlak.

Gemeenten en Provincies hebben een goed instrument om hun eigen functioneren onder de loop te nemen: de bestuurskrachtmeting; dit zou bij elk bestuursorgaan om de 4 jaar ingezet moeten worden.

Provincie en milieu

Landschap, recreatie en natuur hebben een bovengemeentelijke functie en zijn taakgebieden op regionale schaal.

Op het gebied van water en ecologie neemt Zeeland gezien de klimaatverandering een speciale plaats in. In het kader van klimaatbestendige kustversterking moeten kansen benut worden voor een watergerelateerde economie.

Een snelle en krachtige uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Zuidwestelijke Delta, waardoor er wordt gewerkt aan een duurzame oplossing voor de waterkwaliteit van het Volkerak-Zoommeer en de Grevelingen, de zandhonger Oosterschelde en de spanning tussen economie en natuur in de Westerschelde.

De ChristenUnie pleit voor een krachtige stimulans en spoedige realisatie van innovaties op het gebied van aquacultuur en verduurzaming van de visserijsector.

Regionale uitvoeringsdiensten van het rijk zoals de Dienst Landelijk Gebied (DLG) kunnen verder overgaan naar integratie en aansturing door de Provincie.

Milieuvergunning en handhaving van grootindustrie en gemeentegrens overschrijdende zaken zullen eveneens tot de taken van de Provincie behoren, waarbij een stevig handhavingsbeleid en handhavings apparaat behoort..

De Provincie heeft een stimulerende en initiërende taak op het gebied van het aantrekken en behouden van werkgelegenheid.

Daartoe is een goed functionerende economie noodzakelijk. Om de economie concurrerend te houden en bij te dragen aan de klimaatdoelstellingen, ondersteunt de ChristenUnie de zogenaamde ECO-3¹ aanpak. Hierdoor wordt het gebruik van groene grondstoffen, het vergroten van de efficiëntie en verduurzaming van industriële processen bevorderd.

Ook het hergebruik en regulering van de Co2-uitstoot zal beter moeten worden geregeld. Stimuleringsprogramma's en subsidieregelingen zullen door de Provincie moeten worden ontwikkeld en aangetrokken.

Het creëren van goede vestigingsvoorwaarden met name in de Kanaalzone ten zuiden van Terneuzen is van groot belang. Dit gebied moet een voortrekkersrol vervullen door te laten zien dat het restproduct van het ene bedrijf prima gebruikt kan worden als grondstof voor het andere bedrijf.

Vestiging van een Pallas-reactor in combinatie met een studierichting nucleaire wetenschappen op de Hogeschool Zeeland of Roosevelt Academy biedt weer verdere perspectieven voor de Zeeuwse werkgelegenheid.

Provincie en Europa

In het Europa van de regio's zijn Provincies onmisbaar: versterking van de samenwerking tussen Provincies, bijvoorbeeld thematische samenwerking op het niveau van landsdelen is nodig om een stevige positie in Europa te kunnen innemen. Zeeland ligt relatief gunstig en centraal in het economische hart van Europa en vormt daardoor een gunstige uitvalslocatie voor veel economische initiatieven. Het is een taak van het Provinciebestuur die positie voortdurend onder de aandacht te brengen. Initiatieven voor een meer permanente lobbyvertegenwoordiging bij de EU dienen verder ondersteund te worden. Daarbij dienen juist ook lokale aspecten en economische kansen onder de aandacht van "Brussel" te worden gebracht. Ontwikkeling van de Kanaalzone rondom Terneuzen, maar ook ontwikkelingen op toeristisch gebied in Zeeuws Vlaanderen zijn zaken op Europees niveau. Op het gebied van de aansluiting en exploitatie van energienetwerken en de productie en distributie daarvan zal intensief samenwerking moeten worden gezocht met andere partners en overheden in Europa. Stimulering van snel en goed vervoer over binnenwater vanuit Zeeuwse zeehavens naar andere Europese lidstaten vormt eveneens een groot belang.

¹ ECO3 benadering is gebaseerd op drie peilers: 1. overschakeling van fossiele brandstof naar 'groene' brandstoffen. 2. Ontwikkeling van projecten om groen gas te produceren. 3. In de overgangperiode de uitstoot van CO2 veilig opslaan en waar mogelijk hergebruiken.

Zorg voor jongeren is in de eerste plaats een verantwoordelijkheid van de ouders. Een veilige en gezonde omgeving is daarvoor nodig. Het komt ook voor dat ouders het niet alleen redden. In die gevallen is professionele hulp nodig. Die hulp moet zoveel mogelijk geboden worden in de eigen omgeving op een snelle en goede manier, uitgaande van de eigen mogelijkheden van de ouders. Het belang en de veiligheid van het kind moet hierin steeds voorop staan.

Door het kabinet Rutte is een stelselwijziging aangekondigd. Dit zal betekenen dat de complexe jeugdzorg overgaat van de Provincie naar de Gemeente. Het is van groot belang dat de overgang van taken en bevoegdheden van de Provincie naar de Gemeenten goed verloopt.

De preventie moet zodanig versterkt worden dat een beroep op geïndiceerde en dure hulp zoveel mogelijk wordt voorkomen. Concreet betekent dit dat Gemeentes de ruimte moeten krijgen in het oprichten en uitbouwen van de Centra voor Jeugd en Gezin.

Naar de overtuiging van de ChristenUnie dient zorg zoveel mogelijk integraal te gebeuren. School, gezin en omgeving dienen waar mogelijk betrokken te worden om jongeren te helpen. Daarnaast wil de ChristenUnie dat er ruimte komt voor de cliënt om zelf te kiezen voor een zorgaanbieder. Daarom willen we meer jeugdzorginstellingen toelaten in Zeeland. Uiteraard moeten deze wel voldoen aan kwaliteitseisen. Het geld moet echter de cliënt volgen en niet omgekeerd.

De beleidsterreinen onderwijs, veiligheid en volksgezondheid en zorg zullen onderling en samen met de lokale overheden afgestemd moeten worden om de zorg voor onze jongeren tot een succes te laten zijn.

De ChristenUnie wil daarom:

- Binnen Zeeland meerdere jeugdzorgaanbieders toelaten zodat de cliënt keuzevrijheid heeft. Dus naast het AZZ ook andere aanbieders.
- Dat de Provincie haar expertise inzet om Gemeentes te helpen investeren in het voorkomen van complexe problematiek. De Gemeentes blijven echter primair verantwoordelijk voor het preventiebeleid.
- Als de jeugdzorg daadwerkelijk over mocht gaan naar Gemeentes zorg dragen voor een goede overdracht. Daarbij staat het belang van de jongeren centraal.
- Heldere afspraken maken over de mogelijkheden en wijze van het (democratisch) controleren van het jeugdbeleid
- Afspraken maken over een goede systematiek van financiering, incl. controleerbare 'resultaatmetingen'

Sociaal beleid

De ChristenUnie is van mening dat sociaal beleid niet hoort tot de kerntaken van de Provincie. Dat is door de landelijke overheid ook diverse malen uitgesproken, onder andere in het rapport van de commissie Lodders. Echter gezien de aard en schaal van Zeeland is het in de ogen van de ChristenUnie onwenselijk dat de Provincie zich helemaal terugtrekt uit het sociale domein.

De Gemeentes zijn wel het eerste aanspreekpunt. De Provincie heeft vooral een signalerende, agenderende en faciliterende taak. Ze brengt Gemeentes bij elkaar om kennis uit te wisselen.

We zien het als taak van de Provincie om in haar eigen beleidsdocumenten duidelijk rekening te houden met de sociale gevolgen van beleid. Het is de taak van de Provincie om in te spelen op de demografische ontwikkelingen zoals vergrijzing en ontgroening. Daarbij dient het accent gelegd te worden bij kwaliteit in plaats van hoeveelheid.

De ChristenUnie wil:

- Zorgen dat het sociaal beleid van de Provincie aan sluit bij de doelen die Gemeentes hebben geformuleerd. Zo versterken de Provincie en Gemeentes elkaar en gaan ze niet elk hun eigen weg.
- Bij het geven van subsidie voor innovaties die op het terrein van de Gemeentes liggen duidelijk vooraf afspraken maken over wie de financiering overneemt van het project als dit succesvol blijkt te zijn.
- Dat de bijdrage van de Provincie aan de Gemeentes voor sociaal beleid altijd tijdelijk is en erop gericht dat Gemeentes zelf de verantwoordelijkheid overnemen.

Kunst en cultuur

Kunst en cultuur weerspiegelen onze maatschappij en dus ook onze waarden en normen, onze identiteit als mens, als dorp, stad, provincie of land.

Het omvat onder meer muziek, literatuur, vormgeving, podiumkunst, beeldende kunst, monumenten, architectuur en landschapsinrichting. Bibliotheken en musea zijn belangrijke conservators en overdragers van kunst en cultuur en hebben dus ook een educatieve functie.

Kunst en cultuur zijn voor ons niet waardenvrij. Artistieke kwaliteiten zijn een gave van de Schepper en mogen tot Zijn eer worden ontplooid.

De provinciale overheid heeft een ondersteunende rol in het behoud van het culturele erfgoed. Daarnaast kan de Provincie een bijdrage leveren aan het culturele klimaat in

haar provincie door gemeentegrens- overstijgende culturele activiteiten financieel of anderszins te stimuleren.

De Provincie heeft een rijke cultuurhistorie waar we zuinig op moeten zijn. Immers: kennis van onze geschiedenis geeft zicht op de toekomst.

De ChristenUnie is van mening dat als kunst oproept tot discriminatie, geweld, godslastering of onzedelijkheid, dit mensen uit elkaar drijft en niet met publieke middelen bekostigd mag worden.

De ChristenUnie is een sterk voorstander van een bereikbare en betaalbare bibliotheek. Landelijk gezien is er sprake van een verminderde belangstelling voor de producten van de bibliotheken. Dat betekent dat de bibliotheken zich verder moeten beraden over hun functie voor de samenleving.

Wat de ChristenUnie betreft kan dat betekenen dat de bibliotheek zich verder ontwikkelt tot ontmoetingsplek van mensen rondom informatie, cultuur en erfgoed.

De ChristenUnie is van mening dat :

- De Provincie een rol heeft bij het neerzetten van een culturele 'infrastructuur'. Daarbij moet kunst divers zijn en aansprekend voor alle doelgroepen binnen de Zeeuwse samenleving. Zowel de jongere als de oudere moet bediend worden, de liefhebber van klassiek tot modern. Evenementen voor een selecte doelgroep kunnen een verrijking zijn op het bestaande aanbod.
- Het zinvol is een pictogrammensysteem in te voeren voor theatervoorstellingen (zoals bij films al gebruikelijk is). Zo weten bezoekers vooraf wat ze tijdens een voorstelling kunnen verwachten als het gaat om zaken als geweld, seks en grof taalgebruik.
- Subsidiëring van kunst en cultuurstellingen aanvullend is op de financiën die een instelling zelf kan genereren.
- De provinciale overheid een stimulerende rol moet spelen op het gebied van kunsteducatie. Door voorwaarden te stellen bij de subsidieverlening.
- De provinciale overheid een tweedeling moet proberen te voorkomen in het cultuuraanbod voor de steden enerzijds en de landelijke gebieden anderzijds.
- Participatie van brede lagen in de samenleving belangrijk is en aandachtspunt bij subsidieverstrekking.
- Kunst en cultuur in de openbare ruimte kan worden gestimuleerd als dit kan verrassen en het debat in de samenleving hierover kan worden aangegaan. Er zal bij subsidiëring echter ook sprake moeten zijn van een zekere "levensvatbaarheid" door eigen financiële geldstromen aan te boren.

- Projectsubsidies altijd het karakter van stimulering van kunst en cultuur moeten hebben en gericht mogen zijn op een specifieke doelgroep (bijvoorbeeld een bepaalde leeftijdsgroep, bevolkingsgroep, etc.).
- Culturele instellingen hun basis (financieel, organisatorisch, levensvatbaarheid) op orde moeten hebben voordat er provinciale subsidies gegeven worden. Daarbij werken ze waar mogelijk samen.
- Scoop moet zich in haar taak beperken tot onderzoeksinstelling. Daarbij krijgen ze alleen subsidie voor zover het onderzoeken betreft die de provinciale taak aangaan en voorzover de Provincie opdracht geeft tot deze onderzoeken.
- Omroep Zeeland een programmering dient te maken waar alle Zeeuwse groeperingen zich in kunnen herkennen. Uiteraard staat de journalistieke vrijheid voorop.

Sport

Sport is een praktische manier om respectvol met elkaar te leren omgaan. Sport is een mooie mogelijkheid om de van God gegeven talenten te ontwikkelen en de volksgezondheid te bevorderen. De rol van de Provincie komt tot uitdrukking in het samenbrengen van intergemeentelijk (!) beleid. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het afstemmen van accommodaties (wat komt waar) en het stellen van prioriteiten bij subsidiëring van sportactiviteiten.

Voor het financieel faciliteren van de profsport ziet de ChristenUnie geen taak voor de provinciale overheid. De ChristenUnie wil geen overheidsgeld inzetten bij het (financieel of anderszins) deelnemen aan grootschalige sportevenementen die qua uitstraling het niveau van de Provincie overstijgen. Dit is hooguit een taak van de rijksoverheid.

De ChristenUnie wil:

- Lokale overheden stimuleren om zich actief in te zetten voor gehandicaptensport.
- Dat de Provincie uitsluitend subsidie geeft aan evenementen met een provinciale uitstraling. Met dien verstande dat geen publiek geld zal worden besteed voor het aantrekken van internationale sportevenementen.
- Bij grootschalige sportevenementen (nationaal en internationaal) die overheidsgeld ontvangen, dat vooraf aangegeven wordt op welke wijze dit jong sporttalent van de provincie ten goede komt en hoe zij zich hierdoor verder kunnen ontwikkelen (sport 'pay-back' vaststellen)

- Dat in samenwerking met Gemeentes goede recreatieve buitensportvoorzieningen zoals ruitersporen, skeeleroutes, kanoroutes met faciliteiten en voorzieningen voor de gebruikers worden ontwikkeld.
- Dat bij het ontwikkelen van sportfaciliteiten vooral aangesloten wordt bij de kwaliteiten van Zeeland. We denken dan aan activiteiten op outdoorgebied en natuurlijk aan de watersport zoals de kitesport, zeilen, surfen enz.

Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting Landelijk gebied, landbouw en natuurbescherming

De ChristenUnie hanteert op dit gebied een aantal uitgangspunten. Het ruimtelijke beleid staat ten dienste van de opdracht aan de mens om als rentmeester de aarde op een verantwoorde wijze te ontwikkelen en te beheren. We willen dus zorgvuldig omgaan met de schepping die door God aan ons is toevertrouwd. Bij het invullen en beheren van de ruimte moet rekening gehouden worden met de identiteit en diversiteit van het gebied. In alle ruimtelijke plannen moet een verantwoord gebruik van de ruimte en een eerlijke en transparante weging van alle belangen voorop staan.

Structuurvisies dienen interactief met tijdige en ruime inbreng van Gemeenten, instellingen, burgers en andere belanghebbenden tot stand te komen.

De ChristenUnie vindt de totstandkoming van de Ecologische Hoofdstructuur belangrijk en ziet die daarom als een belangrijke leidraad bij het nemen van ruimtelijke beslissingen. Open landschappen moeten (ook aan de randen) open gehouden blijven.

Het rijk geeft de Provincies een regisseursrol als het gaat om de zogenaamde Nationale Landschappen. De Provincie zet zwaar in op de kwaliteit van de Nationale Landschappen en steekt daar zo nodig geld in. Concreet betekent dit dat de Provincie samen met Gemeenten werkt aan de promotie en onderhoud van deze landschappen omdat dit een belangrijk toeristisch product is.

Landbouw blijft in Zeeland een economische factor van betekenis. De landbouwsector heeft bovendien steeds meer oog voor het belang van duurzaamheid van het hele buitengebied. Men is ook bereid een bijdrage te leveren aan een kwalitatief goed beheer van het buitengebied.

De Provincie zet in op verdieping en verbreding van de landbouw. Om de agrarische sector als (sociaal economische) drager en hoeder van het landelijk gebied te steunen, investeert de Provincie in een economische en ecologische duurzame land- en tuinbouw.

Nevenactiviteiten van agrariërs worden door de Provincie gestimuleerd. Wij geven prioriteit aan de zorglandbouw, het plattelandstoerisme, groene diensten, streekproducten en innovatieve initiatieven.

Voor het platteland zijn de land- en tuinbouw en het toerisme de belangrijkste economische motoren en sociale dragers.

Daarnaast speelt het landelijk gebied met zijn diversiteit een belangrijke rol als leefgebied voor allerlei planten en dieren.

Naast de land- en tuinbouw vormen gevarieerde natuurgebieden een aantrekkelijk landschap voor de recreatie. Zo kunnen we iets herkennen van de manier waarop God de wereld heeft geschapen. Daarom vindt de ChristenUnie het belangrijk om zorgvuldig om te gaan met de inrichting van het landelijk gebied. De identiteit van een gebied en de bijbehorende biodiversiteit zijn leidend bij het maken van afwegingen.

Bij het natuurbeleid staat de landelijk vastgestelde ecologische hoofdstructuur (EHS) centraal. De Provincie tornt niet aan de ambities voor de ecologische hoofdstructuur: een stevige verbinding van natuurgebieden blijft een speerpunt in het natuurbeleid en de EHS moet gerealiseerd worden. Nu de landelijke overheid andere prioriteiten legt heeft dat wel gevolgen voor het tempo waarin deze ambitie gerealiseerd gaat worden. De ambitie blijft wat de ChristenUnie betreft echter staan.

Provincies hebben een taak in het N2000 beleid door het opstellen van beheerplannen. Het is belangrijk dat ook de belangen van bedrijven en particulieren meegenomen worden in het opstellen van deze plannen om daarmee het draagvlak te vergroten voor de uitvoering hiervan.

Als de EHS, het natuurpakket Westerschelde en Natura 2000 zijn afgerond dan heeft Zeeland voldoende geïnvesteerd in natuur en moet alle energie gestoken worden in beheer van de gebieden in plaats van uitbreiding.

De Provincie draagt bij aan landschapsfondsen, waaruit de eigenaren worden betaald die het onderhoud en de verfraaiing van het landschap oppakken. De Provincie stimuleert het particulier en agrarisch natuurbeheer door er een redelijke vergoeding tegenover te stellen. De kwaliteit van het beheer moet daarbij voorop staan.

Inzet van de Provincie is om het beleid voor natuurontwikkeling te realiseren op basis van draagvlak. Dat begint met een goede communicatie met de betrokkenen.

Verrommeling en versnippering moeten worden tegen gegaan. Bedrijfsterreinen, agrarische bebouwing en andere gebouwen moeten zoveel mogelijk met kwalitatieve streekeigen beplanting landschappelijk worden ingepast.

Een goede woning is belangrijk voor het welzijn van mensen. De woningmarkt is nog steeds niet in balans. Hoge huizenprijzen en lange wachtlijsten, woningnood onder starters, een bouwproductie die achter blijft..

Provinciale regelgeving moet ondersteunend zijn aan het proces van bouwen. De ChristenUnie steunt daarom plannen tot maatschappelijk gebonden eigendom van woningen. Speculatie wordt daarmee tegengegaan, en de woningen blijven in het bereik van de oorspronkelijke doelgroep.

In delen van Zeeland en met name in Zeeuws-Vlaanderen is de komende jaren geen sprake van bevolkingsgroei, maar van bevolkingskrimp.

Dit heeft grote gevolgen voor de leefbaarheid; voorzieningen komen onder druk te staan; de bedrijvigheid loopt gevaar.

Krimp kan ook kansen bieden: kansen voor de ontwikkeling van leefomgeving en milieu, nieuwe bestemmingen voor oude wijken en industriegebieden. Krimp biedt kansen om een omslag te maken van 'kwantiteit' naar 'kwaliteit'. Clustering van voorzieningen is nodig om het voorzieningenniveau in krimpgebieden op peil te houden. De Provincie moet juist daar een belangrijke regisserende rol vervullen. Kleinschalige uitbreidingen van kleinere kernen in de provincie moeten in het kader van de vitaliteit en de leefbaarheid gerealiseerd kunnen worden. Bij de opstelling van plannen daartoe, wordt extra rekening gehouden met de landschappelijke inpassing van deze nieuwbouw.

De ChristenUnie wil:

- Spoedige realisatie van een Provinciale woningbouwvisie aangepast aan de actuele behoeften en planning van woning en waar nodig bestaande bouwplannen aanpassen en ombuigen.
- Dat de Provincie actief doorgaat met plannen ter bestrijding van de gevolgen van de krimp.
- Herstructurering en revitalisering van bestaande bedrijventerreinen en herbestemming van leegstaande bedrijfspanden door middel van sloop en herinrichting.
- Mogelijkheden voor kleinschalige uitbreiding kleine kernen.
- Krachtige stimulering van de kwaliteit van de woonomgeving en voorzieningen in krimpregio's.
- zorgen voor keuzemogelijkheden en alternatieven om te komen tot een balans tussen landbouw en natuur(ontwikkeling). Economie en natuur zijn geen vijanden, maar dienen elkaar te versterken. Als natuur wordt ontwikkeld ten koste van landbouwgrond dient de landbouwer een redelijke compensatie te ontvangen om zijn bedrijf al dan niet elders voort te kunnen zetten.
- Dat iedereen vanuit zijn of haar eigen achtergrond een gezamenlijke verantwoordelijkheid heeft voor het landelijk gebied.
- Zorgen voor een goede ontsluiting van het landelijk gebied door het bevorderen en aanleggen van een netwerk van wandelroutes, fietspaden, kanoroutes etc. Uitgangspunt moet steeds toegankelijkheid zijn.
- Dat natuurterreinen zoveel mogelijk toegankelijk zijn voor burgers om hiervan te genieten.

- Oog houden voor de kwaliteit van Zeeland; Gemeenten en bedrijven stimuleren oude kassen en oude bedrijventerreinen weg te halen, om rommel tegen te gaan.
- Geen uitbreiding van intensieve veeteelt. Dit past niet in het Zeeuwse landschap. Het veroorzaakt overlast door stank, uitstoot en vermesting.
- Dat Plan Waterdunen en Perkpolder voortvarend worden aangepakt omdat economie, kustversterking en ecologie hier op een goede manier samengaan en dit een impuls betekent voor het toerisme in Zeeuws-Vlaanderen.
- Geen nieuwe ontpoldering opgave realiseren.
- Dat de ambities voor de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur onaangepast blijven.

Waterbeheer

Leven met water in Zeeland is vanzelfsprekend. Veilig en duurzaam leven met water vraagt voortdurende aandacht. Wij willen een veilig en bewoonbaar land hebben, met dijken die voldoen aan de veiligheidsnormen. Tevens vinden wij dat het Waterschap zich moet blijven inzetten voor haar kerntaken. Naast veilige dijken betekent dat goed beheer van wegen in het buitengebied, het oppervlaktewater, waterlopen en een goede waterzuivering.

Klimaatverandering zet de waterhuishouding onder grote druk. Dit heeft gevolgen voor veiligheid, het geeft wateroverlast, maar er is eveneens sprake van een tekort aan zoetwater en verdroging.

De Waterschappen zullen hierin een belangrijke rol moeten spelen. De ChristenUnie streeft naar een natuurlijk beheer van water, dat minder afhankelijk is van technische maatregelen. Daarom is het nodig dat bij projecten op het terrein van ruimtelijke ontwikkeling een belangrijke plaats wordt toegekend aan het water in onze provincie.

De ChristenUnie vindt dat de aanleg van de waterkering een primaire verantwoordelijkheid is van het rijk.

In laaggelegen gebieden kan extra ruimte worden gemaakt voor wateropvang, terwijl er bij voorkeur in de hooggelegen gebieden gebouwd zou moeten worden. We streven ernaar dat de functie van gebieden wordt bepaald door het min of meer natuurlijke waterpeil.

Is de bestemming bewoning of goede en gebruikte grond voor landbouw en veeteelt dan moet het peil aangepast worden aan dat gebruik.

Water moet worden vastgehouden, opgeslagen en afgevoerd. Voor de waterberging in extreme gevallen moeten eventueel overloopgebieden worden aangewezen.

De waterberging kan vaak worden gecombineerd met natuurontwikkeling. Verbetering van onze dijken blijft een voortdurend aandachtspunt, ook wat betreft de landschappelijke en cultuurhistorische waarden. De regionale waterkeringen (binnendijken), worden binnen afzienbare tijd in orde gebracht. Het verdient aandacht om moderne vormen van dijkbeheer te overwegen die klimaatbestendig zijn. Dit kan samengaan met ontwikkeling van natuur, landschap en recreatie.

Het creëren van schone en ecologisch gezonde watersystemen vereist veel aandacht van de Provincie en Waterschappen.

De waterkwaliteit voldoet op veel plaatsen nog niet aan de eisen, hoewel het inzamelen en zuiveren van afvalwater reeds fors is verbeterd.

De Provincie moet de komende jaren werken aan de implementatie van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Ambitie is dat het water in 2015, doch uiterlijk 2027, aan de kwaliteitseisen voldoet.

De overheden in Zeeland moeten nauw samenwerken in het water- en afvalwaterbeheer; dubbel werk in beleid en uitvoering moet worden voorkomen.

De ChristenUnie wil dat :

- Het waterbeheer effectief en efficiënt beheerd wordt. Overheden moeten nauw samenwerken, en zo nodig taken aan elkaar overdragen.
- De Provincie de regie in de ruimtelijke ordening heeft en de taken van het waterbeheer overlaat aan het Waterschap. Overlap in taken moet worden voorkomen.
- De dijken en regionale waterkeringen worden aangepast aan de wettelijke normen, waarbij geanticipeerd wordt op de gevolgen van klimaatverandering.
- De Provincie zich samen met het ministerie van EL&I en Rijkswaterstaat inzet voor een oplossing van de zandhonger. Dit omdat de Oosterschelde een waardevol gebied is en het verzanden van geulen en het verdwijnen van zandplaten grote ecologische gevolgen heeft.
- In samenwerking met het rijk, andere betrokken Provincies en Waterschappen werken aan een duurzame, klimaatbestendige en ecologisch verantwoorde toekomst voor de Zuid-Westelijke delta. Dat betekent:
 - Verzilting van het Volkerak-Zoommeer voor herstel van de estuarine dynamiek en ter bestrijding van de blauwalg-problematiek. Voorwaarde daarbij is dat er een goede alternatieve zoetwatervoorziening gerealiseerd is.
 - Een gezonde Oosterschelde, waar visserij, recreatie en natuur op harmonieuze manier een plek hebben en houden.

- Een Westerschelde waarin geen verdere verdieping mag plaatsvinden.
- Behoud van goede waterkwaliteit Veerse Meer en het uitvoeren van de plannen in de gebiedsvisie Veerse Meer.
- Een beperkte getijdenwerking in het Grevelingenmeer om daarmee de waterkwaliteit te verbeteren en de mogelijkheden voor getijde- energie te benutten.
- Bij het uitvoeren van de plannen voor de Deltawateren is het waarborgen van de zoetwatervoorziening op Tholen, St Philipsland en Oost Zuid Beveland een voorwaarde.
- Projecten in het kader van veiligheid worden waar mogelijk gecombineerd met economische kansen en natuurbeleid.
- Verzilting van polders tegengaan.

Veiligheid

De ChristenUnie wil een bondgenoot zijn van alle burgers en is tegen een gedoogcultuur. Een leefbare samenleving vraagt om een sterk normbesef.

Onverdraagzaamheden en geweld, overlast en onveilige buurten manifesteren zich in de huidige samenleving steeds duidelijker.

Ook de provinciale volksvertegenwoordiging moet zich dit aantrekken en kan een coördinerende en zo nodig leidinggevende rol vervullen in het zoeken naar antwoorden op de fundamentele vragen .

Zeeland neemt een bijzondere plaats in Nederland in op het gebied van veiligheid en handhaving.

Landelijke risicoanalyses geven aan dat Zeeland met haar industriële gebieden met hoogwaardige chemische industrieën en intensieve scheepvaart en transport van gevaarlijke stoffen een relatief onveilige provincie is.

De Westerscheldetunnel, Chemische bedrijven in het Sloegebied en een nucleaire stroomfabriek bij Borsele vormen daarin extra verzwarende risico's.

Een goed risicomanagement en een efficiënte inrichting van de veiligheidsregio met regionale brandweer zal hierop een passend antwoord moeten vormen.

De vorming van deze veiligheidsregio en de effectieve implementatie van brandweer en gemeentelijke taken daarin, vragen om een voortvarende aanpak vanuit de Provincie.

Delen van grootschalige optredens van hulpdiensten dienen regelmatig geoefend te worden. Voor het oefenen van rampen dienen Gemeenten en Provincies budgetten vrij te maken en jaarlijks te begroten.

Om inzicht te geven in de externe veiligheid van de leefomgeving worden digitale risicokaarten op de provinciale website ter beschikking gesteld. Hiermee kan iedereen de risico's uit de onmiddellijke leefomgeving controleren. Deze risicokaarten worden actueel gehouden.

De ChristenUnie wil:

- Regelmatige toetsing van provinciale en gemeentelijke rampenplannen op actualiteit en doeltreffendheid; bovendien dienen de plannen op elkaar afgestemd te worden
- Dat de actuele digitale risicokaart via voorlichtingsmateriaal en op de provinciale website voor de burger beschikbaar blijft
- Een steviger rol met duidelijke verantwoordelijkheden voor de Commissaris van de Koningin als portefeuillehouder veiligheid; Provinciale Staten stellen zich op dit terrein actief op, met name waar het gaat om het inwinnen van informatie en het zo nodig corrigerend optreden.

Duurzaamheid, Energie en Milieu

De ChristenUnie beschouwt de wereldwijde crisis als hét moment om een omslag te maken. We streven naar een maatschappij waarin mens, schepping en economie leven in evenwicht met elkaar. Het één mag niet ten koste gaan van het ander.

Ondernemers raken steeds meer doordrongen van de noodzaak van duurzaam ondernemen. Op de lange termijn is het voor bedrijven winstgevend om zich bij innovaties en investeringen te laten leiden door duurzame waarden zoals gebruik van alternatieve energiebronnen maar ook energierterugwinning. Als industriële bedrijven gebruik kunnen maken van elkaars reststoffen en/of over kunnen schakelen op duurzame energie en grondstoffen, moet dat zo veel mogelijk gestimuleerd worden. De Provincie zal daarbij vooral optreden als verbinder tussen initiatieven en bedrijven. Daarnaast zal de Provincie initiatieven ook planologisch mogelijk moeten maken.

Nederland heeft nieuwe energie nodig. Onze huidige (fossiele) energiebronnen zullen in steeds mindere mate kunnen voorzien in de stijgende wereldvraag naar betaalbare energie. Dit leidt uiteindelijk tot prijsstijgingen, recessies, armoede, sociale onrust en geopolitieke spanningen. De ChristenUnie wil daarom duurzame en schoon opgewekte energie sterk bevorderen. Windenergie vanuit parken op zee en energieopwekking vanuit getijdenbeweging moet serieus worden onderzocht. In Zeeland neemt kernenergie een bijzondere positie in. De keuze voor een eventuele nieuwe kerncentrale is een keuze van de Tweede Kamer. Wij zijn van mening dat kernenergie geen duurzame oplossing is omdat het afval nog vele duizenden jaren afval blijft. Mocht de regering (gesteund door de Kamer) echter besluiten om een tweede kerncentrale te bouwen dan zijn we van mening dat de provinciale overheid zich sterk moet maken om deze centrale naar Borsele te halen.

Dit vanwege de aanwezige kennis, de COVRA (afvalopslag) en de werkgelegenheid. Als flankerend beleid verwachten we dat initiatiefnemers en rijk structureel investeren in alternatieve energieopwekking in Zeeland.

De ChristenUnie wil:

- Dat de Provincie een voorbeeldfunctie vervult door bij nieuwbouw zoveel mogelijk energiezuinig te laten bouwen.
- De provinciale gebouwen die er zijn op een energiezuinig niveau brengen. Een monumentaal complex als de Abdij brengt nu eenmaal beperkingen met zich mee.
- Er naar toe werken het complete wagenpark milieuvriendelijk te maken.
- In provinciale kantines duurzaam geproduceerde producten aan te bieden
- Provinciale wegen meer duurzaam verlichten als de verkeersveiligheid dit toelaat.
- Een actieve rol vervullen bij vergunningverstrekking van lokale initiatieven op het gebied van duurzame energie en grondstoffen, zoals het plaatsen van windmolens, zonnepanelen, waterkrachtenergie, biomassa, biogas en het benutten van aardwarmte.
- In samenwerking met onderwijs en bedrijfsleven inzetten op proeven met getijdenenergie en andere duurzame energievoorzieningen.

Omgeving, leefbaarheid en gezondheid

De verschillende belangen (zoals groen, water, wonen en wegen) overvragen de beschikbare ruimte. Het wordt dus steeds belangrijker dat de Provincie duidelijke ruimtelijke keuzes maakt.

De Provincie moet daar zijn werkwijze op aanpassen. Integraal en gebiedsgericht werken zal opgezet en uitgebouwd worden.

De nadruk moet liggen op participatie in vergunningstrajecten om langdurige (en kostbare) juridische procedures te voorkomen.

De Provincie is verantwoordelijk voor integrale omgevingsplannen. Bij de handhaving moet de Provincie nauw samenwerken met Gemeenten, Waterschappen, Algemene Inspectiedienst (AID), de arbeidsinspectie en het Openbaar Ministerie.

De meest hardnekkige milieuvraagstukken worden aangepakt in het provinciale milieubeleidsplan en daarmee geeft de Provincie meteen invulling aan de Europese en nationale wet- en regelgeving.

De handhaving van verleende milieuvergunningen verdient een hoge prioriteit. Bij een geloofwaardig provinciaal bestuur past geen gedogen. Het “lik-op-stuk” beleid draagt bij aan het naleven van de regelgeving.

De ChristenUnie wil:

- Op het gebied van milieuvergunning en -handhaving een sterke regierol voor de Provincie.
- Controle-instrumenten voor Provinciale Staten over de wijze waarop milieubeleid wordt vormgegeven en uitgevoerd
- Op het gebied van Landbouw en milieu
 - Geen megastallen.
 - Biomassa/ bio-energie stimuleren
- Goede Provinciale driedimensionale omgevingsplannen.

(Kennis)economie en onderwijs

Economie staat in dienst van gerechtigheid, solidariteit, duurzaamheid en menselijk welzijn. Mede door de toegenomen scholingsgraad van de beroepsbevolking en de stijging van de kosten van arbeid wordt de Nederlandse economie steeds meer een kenniseconomie. Ook in Zeeland moet daar verder op worden geïnvesteerd.

Forse investeringen zijn nodig om koploper te (worden) op het gebied van innovaties en industrie. In Zeeland kennen we al de zogenaamde Greenport en er zijn initiatieven voor de ontwikkeling van een Blueport.

De ChristenUnie hecht aan stimulering van initiatieven waarbij bedrijven uit eenzelfde regio samenwerking zoeken.

De omslag naar kenniseconomie leidt tot een verschuiving van industriële bedrijvigheid naar dienstverlening. Vaak zijn (oude) bedrijventerreinen niet meer effectief en efficiënt ingericht. In de loop van de jaren is verrommeling ontstaan. Herstructurering kan een beter grondgebruik en daarmee een betere bedrijfsvoering voor de ondernemers opleveren.

Aanleg van nieuwe bedrijventerreinen vindt plaats volgens toepassing van de SER-ladder². Bij de aanleg van bedrijventerreinen is de regio het uitgangspunt, dus het is niet vanzelfsprekend dat elke Gemeente z'n eigen (uitbreiding) bedrijventerrein heeft.

Ondernemingen creëren werkgelegenheid en daarmee inkomen. Zij vormen de motor van de economie. Ondernemers stellen hoge eisen aan het vestigingsklimaat. Een belangrijk element daarin is de fysieke en digitale bereikbaarheid van de locatie.

Infrastructuur zonder files en de beschikbaarheid van een breedband internetaansluiting zijn belangrijke trekkers van bedrijven geworden, evenals de beschikbaarheid van een goed gekwalificeerde beroepsbevolking. In Zeeland is het Midden- en Kleinbedrijf de motor van onze economie. Zorgen bestaan er rondom de demografische ontwikkelingen. We denken daarbij aan de toenemende vergrijzing en ontgroening die er voor kunnen zorgen dat het lastig is om bedrijven voort te zetten.

Visserij en aquacultuur zijn belangrijke sectoren in Zeeland. De Zeeuwse mossel en oestercultuur moet weer op de kaart komen. Initiatieven rond binnendijkse kweek moeten we waar mogelijk stimuleren.

Werk biedt mensen de mogelijkheid hun talenten te ontplooien. Het biedt zingeving en draagt bij aan de opbouw van een samenleving. Vanuit het christelijk-sociaal perspectief streeft de ChristenUnie naar een samenleving waarin iedereen kan meedoen. Het liefst via betaald werk en zorgtaken; anders via vrijwilligerswerk of maatschappelijke participatie.

Kwalitatief goed onderwijs is van groot belang, maar is in eerste instantie een rijkstaak. Het Hoger Onderwijs verdient echter de nodige aandacht in Zeeland. Daar waar de Provincie bijspringt stuurt de ChristenUnie aan op een subsidiebeleid met strikte voorwaarden. Beleid is gericht op duurzaam behoud van de Hogeschool Zeeland, de Roosevelt Academy en de ROC's. Doel is dat scholen daarna financieel zelfstandig zijn. Daarbij zullen scholen moeten zorgdragen voor een competitief opleidingsaanbod. Zij moeten het idee laten varen om een zo breed mogelijk scala aan opleidingen aan te bieden. Wij pleiten voor opleidingen die aangepast zijn aan de sterke kanten van Zeeland. Hierbij staat afstemming met het bedrijfsleven centraal. Daarmee borg je de kwaliteit van de opleidingen die je aanbiedt en geef je het onderwijs en het bedrijfsleven een impuls.

In Zeeland hebben veel jongeren de neiging om weg te trekken op het moment dat ze gaan studeren. Wanneer in Zeeland unieke en kwalitatief goede opleidingen worden aangeboden kunnen we andere jongeren naar Zeeland trekken en ze na hun opleiding een baan in de regio aanbieden.

² Volgens de SER-ladder moet eerst worden bekeken of er op de bestaande bedrijventerreinen nog ruimte beschikbaar is, of er door herstructurering nog ruimte kan worden gemaakt en of het mogelijk is de ruimte effectiever te benutten. Pas als al die mogelijkheden zijn benut, mag er tot de aanleg van een nieuw bedrijventerrein worden besloten.

De ChristenUnie wil:

- Bevordering van kansen voor duurzame economie door innovaties te stimuleren.
- Bevordering van provinciale bestedingen in eigen provincie ter versterking van de eigen economie en uitbouw van kennis.
- Dat havenontwikkeling moet worden overgelaten aan marktwerking. Daarnaast moeten we aansturen op duurzame havenontwikkeling en cruiseontwikkeling
- Dat het visserij(studie)centrum naar Zeeland wordt gehaald
- Dat kennisuitwisseling plaatsvindt en ingezet wordt op samenwerking tussen de vier O's (onderwijs, overheden, ondernemers en onderzoek)
- Dat het provinciale beleid zich niet alleen laat leiden door hoger opgeleiden, maar meer arbeidsmarkt gestuurd verloopt.
- De provinciale regelgeving voor het bedrijfsleven versimpelen. Vergunningen en aanvragen kunnen vereenvoudigd worden.
- Ontwikkeling van het economisch kerngebied de kanaalzone Gent – Terneuzen door:
 - Het versterken van de acquisitiekracht (Zeeland Seaports en Economische Impuls Zeeland) zodat daadwerkelijk bedrijven zich in de Kanaalzone gaan vestigen.
 - Het woon- leefklimaat te verbeteren zodat het aantrekkelijk is om in de regio te wonen en te recreëren.
 - Te blijven investeren in een goede bereikbaarheid.
 - In contacten met Vlaanderen in te zetten op een sterk samenwerkingsverband met de Gentse kanaalzone, o.a. op het gebied van regelgeving en vergunningverstrekking.

Toerisme

Toerisme is en blijft een belangrijke economische pijler voor Zeeland. De Provincie stimuleert (de infrastructuur van) het agro-toerisme, ook om burgers het belang van een goed ontwikkeld platteland te laten ervaren.

Toeristische activiteiten mogen geen bedreiging vormen voor de conditie van cultureel en natuurlijk erfgoed (duurzaam toerisme). De natuur is een van de grootste trekpleisters van Zeeland, dit moeten we goed beheren.

De aanleg van een goed netwerk van kanoroutes, fiets-, wandel- en ruiterspaden met een goede bewegwijzering draagt zeker bij aan de aantrekkelijkheid van het landelijk gebied.

De watersport verdient in Zeeland een prominente plaats. Hierbij wordt gewerkt aan de realisatie van de doelen in het Masterplan Watersport. Jachthavenontwikkeling en de ontwikkeling van een eventuele zeejachthaven worden waar mogelijk gestimuleerd. Veiligheid in dit segment is belangrijk, vanwege de menging beroeps- en recreatievaart.

De ChristenUnie wil :

- Dat het Zeeuwse bedrijfsleven toerismepromotie tot een eigen prioriteit rekent.
- Dat In de dagrecreatie voldoende slecht weervoorzieningen beschikbaar zijn.
- Dat musea door clustering van aanbod en informatie intensiever samenwerken.
- Dat bij de realisatie van de toeristische infrastructuur als provinciale taak samenwerking met andere overheden (Gemeente en Waterschappen) gezocht wordt.
- Provinciale zorg voor een goede infrastructuur zoals: fietsroutes, wandel- en ruiterspaden, kanoroutes en dat toegankelijkheid (nieuwe) natuurgebieden de hoogste prioriteit heeft.

Verkeer en vervoer (infrastructuur en mobiliteit)

De ChristenUnie laat zich leiden door drie criteria: veiligheid (o.a. verkeersveiligheid), milieu (bescherming van Gods schepping: mensen, dieren, groen) en leefbaarheid (lawaaï, CO₂, hoeveelheid groen, etc.).

De verkeersstructuur in Zeeland wordt in grote mate bepaald door de unieke geografische ligging, gevormd door eilanden en gescheiden door water.

De bevolkingsdichtheid is traditioneel laag. Mede hierdoor is de auto vervoermiddel nummer één.

De ChristenUnie vindt het van groot belang dat onveilige (infrastructurele) situaties veranderd worden.

Hoe dan ook is de doelstelling ‘vermijdbare verkeersongevallen voorkomen’ de doelstelling waar we achter staan, juist omdat er mensenlevens mee gemoeid zijn.

Het openbaar vervoer neemt een veel minder belangrijke plaats in dan het gebruik de auto. Wat de ChristenUnie betreft wordt er voor de volgende uitgifte van een OV concessieperiode aandachtig gekeken naar de huidige structuur van het Openbaar vervoer. Dit zou kunnen betekenen dat meerdere kleinere aanbieders een concessie wordt gegund met als doel een fijnmaziger dekking in het vervoersgebied.

Een eigen regionale meldkamer voor taxi , belbus en aangepast vervoer is een mogelijkheid die onderzocht moet worden.

Voor doelgroepen (meestal jongeren en senioren) moet het openbaar vervoer goedkoper worden. Dit kan met behulp van een groter vrijwilligersnetwerk.

Voor mindervaliden is het belangrijk dat alle bussen en treinen goed toegankelijk zijn. Bereikbaarheid van kleine kernen zal steeds aandacht nodig hebben. Juist ook omdat dit alles met de leefbaarheid van die kernen te maken heeft.

Het beleid van het zoveel als mogelijk scheiden van verkeersstromen (bijvoorbeeld auto's en fietsen) in het belang van de veiligheid moet worden voortgezet.

De ChristenUnie wil:

- Goede afspraken maken speciaal ook langs het railnetwerk met lokale overheden en Prorail over de sociale veiligheid en over de stations- en omgevingsveiligheid
- Voortgaande realisatie van de veiligheid langs provinciale wegen door middel van gescheiden fietspaden, fietstunnels
- Het ruimtelijk beleid integraal laten aansluiten op het infrastructurale beleid, dus:

Afstemming wonen en werken met wegen en openbaar vervoer (aandacht bereikbaarheid kernen)

Afstemmen vervoer over water en bedrijventerreinen.

- Het bulktransport zoveel mogelijk laten plaatsvinden via binnenvaart en zeevaart

De provinciale begroting dient materieel in evenwicht te zijn, zowel bij de structurele gelden als bij de 'eenmalige' gelden.

De begroting moet helderheid geven over het 'meerjarenperspectief'.

Structurele lasten worden met 'structurele middelen' gefinancierd. De ChristenUnie geeft veel aandacht aan de lange termijn aspecten van de begroting, zoals goede planning van onderhoudsbudgetten en degelijke investeringsramingen. In beleidsnota's wordt helder vastgelegd wat de bedoeling is van provinciale financiële ondersteuning en welke effecten van de subsidie verwacht worden.

De provinciale inkomsten en uitgaven staan – mede door de economische crisis - onder grote druk. De komende jaren wordt vanuit het Provinciefonds minder bijgedragen aan de provinciale begroting.

De ChristenUnie vindt dat de Provincie moet blijven beschikken over een eigen robuust belastinggebied omdat dit een voorwaarde is voor het goed functioneren van een democratisch gekozen bestuur.

De ChristenUnie vindt dat het Provinciebestuur zich erg terughoudend moet opstellen waar het gaat om het verhogen van de lastendruk voor de inwoners.

Efficiëntieverbetering moet een voortdurend proces zijn, onder andere om de lastendruk binnen de perken te houden. Maar ook het aangaan van een kerntakendiscussie maakt hiervan onderdeel uit.

Om een sluitende begroting te verkrijgen zal het Provinciebestuur inzicht moeten geven op welke wijze volgens onderstaande trap gewerkt is:

1. Welke besparing door efficiency verbetering is mogelijk?
2. Wat behoort tot de kerntaken van de Provincie en welke taken niet (meer)?
3. Welke voornemens kunnen worden uitgesteld / geschrapt en wat zijn consequenties?
4. Welke taken kunnen afgestoten worden en wat zijn de consequenties voor de inwoners?
5. Welke taken / tarieven zijn kostendekkend of kunnen kostendekkend gemaakt worden?
6. Op welke wijze kunnen wij de lasten voor de burgers zo laag mogelijk houden?

De opcenten op de motorrijtuigenbelasting mogen geen sluitpost van de begroting vormen waarmee naar believen tekorten kunnen worden gedekt.

De jaarlijkse aanpassing van de opcenten en andere tarieven moet plaatsvinden op basis van heldere beslisregels.

De ChristenUnie wil bij aanvang van de nieuwe Staten- en collegeperiode de manier van omgang met de motorrijtuigenbelasting in beleidsuitgangspunten vaststellen.

De ChristenUnie wil:

- Een sluitende (meerjaren) begroting die materieel in evenwicht is
- Het sluitend maken van de begroting volgens vastgestelde normen
- Een terughoudend beleid ten aanzien van lastenverhoging
- Bij nieuw beleid eerst ruimte zoeken in oud beleid, voordat structureel extra middelen beschikbaar worden gesteld.
- Een inzichtelijke begroting (informatiewaarde en leesbaarheid) voor burger en Provinciale Staten
- Het benoemen van heldere en na te rekenen (kern)doelen in de begroting
- Het vooraf vaststellen van te verwachten effecten bij subsidieverstrekking, alsmede een 'exit-strategie' bij project- of startsubsidies
- Het driejaarlijks opnieuw bezien van structurele subsidies op nut en noodzaak voor de samenleving
- In het geval dat er teveel is begroot, of dat er om een andere reden geld op een post overblijft, gaat dat geld terug naar de algemene middelen; bij behandeling van de eerstvolgende begroting komt dit geld weer beschikbaar en kan het haar plaats krijgen in een integrale afweging.

Verbonden partijen.

Er zijn een flink aantal regelingen en bedrijven waarin de Provincie een bestuurlijk of financieel belang in heeft. De ChristenUnie heeft de volgende visie op:

DELTA NV.

- De Provincie Zeeland blijft grootaandeelhouder van DELTA. Omdat een betrouwbare, betaalbare en schone energievoorziening van levensbelang is voor Zeeland. Hoe meer en directer de invloed op de energievoorziening, hoe beter dit is volgens de ChristenUnie. Verder zorgt DELTA voor veel hoogwaardige werkgelegenheid in Zeeland, die onvermijdelijk verdwijnt als DELTA (of onderdelen van DELTA) worden verkocht.
- DELTA moet zich in haar strategie richten op de kerntaken. Daarbij moeten de investeringen gericht zijn op betaalbare, betrouwbare en schone producten en diensten.
- DELTA blijft met haar investeringen zoveel mogelijk binnen Zeeland.
- DELTA moet een voorbeeldbedrijf zijn op het gebied van duurzaamheid, innovatie en betrouwbaarheid.

EVIDES

- De Provincie moet weer rechtstreeks aandeelhouder worden in Evides, vanwege het publieke belang van de drinkwatervoorziening. Drinkwater is een nutsvoorziening en moet ook wettelijk gezien in publieke handen blijven.

ZEELAND SEAPORTS

- De Provincie moet op een verantwoorde manier de borgstellingposities afbouwen zodat Zeeland Seaports helemaal op eigen benen komt te staan.

WESTERSCHELDETUNNEL

- De ChristenUnie wil dat de Provincie eigenaar blijft van de tunnel.
- De ChristenUnie wil een robuuster kortingssysteem voor veelgebruikers. Het huidige systeem van korting voor veelgebruikers is te mager.

KANAALKRUISING SLUISKIL

- De Provincie realiseert de komende periode de kanaalkruising Sluiskil en blijft hierin ook eigenaar.

PPS PERKPOLDER

- De Provincie blijft deel uitmaken van de PPS-constructie om daarmee de gebiedsontwikkeling Perkpolder te realiseren.

ECONOMISCHE IMPULS ZEELAND

- De Provincie blijft deel uitmaken van Economische Impuls met het doel om daarmee de Zeeuwse Economie te stimuleren door het aantrekken van bedrijven en de dynamiek binnen bestaande bedrijven te versterken.